

ΣΤΕ 3183/2003

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Γ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 8 Μαΐου 2003, με την εξής σύνθεση :
Γ. Σταυρόπουλος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Γ΄ Τμήματος, Α. Γκότσης, Ν.
Μαρκουλάκης, Σύμβουλοι, Μ. Γκορτζολίδου, Γ. Τσιμέκας, Πάρεδροι. Γραμματέας η Δ.
Μουζάκη, Γραμματέας του Γ΄ Τμήματος.

Για να δικάσει την από 11 Δεκεμβρίου 2002 αίτηση :

του ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Βασίλειο Ιακωβάκη (Α.Μ. 16928)
που τον διόρισε με πληρεξούσιο,

κατά του ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Γ. Δημάκη (Α.Μ. 7291) που τον
διόρισε στο ακροατήριο.

Με την αίτηση αυτή ο αναιρεσείων επιδιώκει να αναιρεθεί η υπ΄ αριθμ. 274/2002
απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Κομοτηνής.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της Εισηγήτριας, Παρέδρου Μ.
Γκορτζολίδου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο του αναιρεσείοντος, ο οποίος
anéπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναιρέσεως και ζήτησε να
γίνει δεκτή η αίτηση και τον πληρεξούσιο του αναιρεσιβλήτου, ο οποίος ζήτησε την
απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του
δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ á é γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ á τ ο Ν ó μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινομένης αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο
παράβολο (υπ΄ αριθμ. 007567/2003 ειδικό γραμμάτιο παραβόλου).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, ζητείται η ανáιρεση της υπ΄ αριθμ.274/2002
αποφάσεως του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Κομοτηνής, με την οποία
απορρίφθηκαν : α) ένσταση του αναιρεσείοντος επικεφαλής του συνδυασμού
"ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ" κατά του κύρους των εκλογών της 13.10.2002 για την ανάδειξη
κοινοτικών αρχών στην Κοινότητα Κέχρου Ροδόπης και β) αντένσταση του
αναιρεσιβλήτου επικεφαλής του συνδυασμού "ΚΑΘΑΡΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ" και
ανακηρύχθηκαν ως επιτυχών ο συνδυασμός του αναιρεσιβλήτου με 807 ψήφους και
πρόεδρος της κοινότητας ο ίδιος, ως επιλαχών δε ο συνδυασμός του αναιρεσείοντος
με 803 ψήφους.

3. Επειδή, στο άρθρο 244 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Ν.2717/1999 Α΄97)
προβλέπεται ότι στις ρυθμίσεις των άρθρων 245-266 του νόμου αυτού υπάγονται οι
διαφορές που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των
αιρετών οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης κάθε βαθμού. Στο άρθρο
245 του ίδιου νόμου, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν.
3051/2002 (Α΄220) ορίζεται ότι : "1. Καθ΄ ύλην αρμόδιο δικαστήριο προς εκδίκαση

των κατά το προηγούμενο άρθρο διαφορών είναι, σε πρώτο και σε τελευταίο βαθμό, αν μεν πρόκειται για εκλογή σε νομαρχιακή αυτοδιοίκηση το εφετείο, αν δε πρόκειται για εκλογή σε δήμο ή κοινότητα, το τριμελές πρωτοδικείο. 2. Κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο είναι εκείνο στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο οικείος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης". Στο άρθρο 246 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι : «1. Για την σε πρώτο και τελευταίο βαθμό επίλυση των διαφορών του άρθρου 244 ασκείται ένσταση. 2. (Όπως η παράγραφος αυτή ισχύει, δεδομένου ότι με την διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του ν. 3051/2002, κατά την αληθή της έννοια, αντικαταστάθηκε η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 247 και όχι η παρ. 2 του άρθρου 246 [βλ. ΣτΕ 2657/2003]). Η κατά την προηγούμενη παράγραφο, ένσταση ασκείται κατά της πράξης με την οποία, σύμφωνα με τα άρθρα 75 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα π.δ. 410/1995) και 37 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996) εξάγεται το αποτέλεσμα της εκλογής. Ένσταση μπορεί, επίσης, να ασκηθεί και κατά της πράξης με την οποία, σύμφωνα με τα άρθρα 57 και 24 των ίδιων νομοθετημάτων, αντιστοιχώς, ανακηρύσσονται σε συνδυασμοί των υποψηφίων που έχουν δηλωθεί, καθώς και κατά της πράξης με την οποία, σύμφωνα με τα άρθρα 79 και 39 των πιο πάνω νομοθετημάτων κατά την ίδια αντιστοιχία, ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί.»

4. Επειδή, κατά το άρθρο 62 του π.δ. 410/1995 "Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο νόμου με τίτλο "Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας" των ισχυουσών διατάξεων του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν" (Α` 231) : "1. Τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται από λευκό χαρτί. 2. Τα ψηφοδέλτια για όλη την επικράτεια, έχουν σχήμα ορθογώνιο. Οι διαστάσεις των ψηφοδελτίων ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 3. (όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 2623/1998, Α` 139). Η εκτύπωση των εντύπων ψηφοδελτίων πρέπει να είναι με μαύρη απόχρωση. Για τα λευκά ψηφοδέλτια ισχύουν οι σχετικές διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας". Περαιτέρω, κατά το άρθρο 64 του ίδιου π.δ/τος : "1. Στο επάνω μέρος του ψηφοδελτίου σημειώνονται το έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού, που έχουν τυχόν δηλωθεί, και κάτω από αυτά το επώνυμο του υποψηφίου δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας και στη συνέχεια τα επώνυμα των υποψηφίων συμβούλων, με την σειρά που είναι γραμμένα στην απόφαση με την οποία έχει ανακηρυχθεί ο συνδυασμός ή με αλφαβητική σειρά . . . 2. Εγγραφές και διαγραφές δεν επιτρέπονται, και αν γίνουν, έχουν ως αποτέλεσμα την ακυρότητα του ψηφοδελτίου. 3. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του προς έναν υποψήφιο σημειώνοντας σταυρό παραπλεύρως του ονόματός του στο ψηφοδέλτιο του συνδυασμού... 4. Η προτίμηση του εκλογέα εκφράζεται με σταυρό που σημειώνεται με μολύβι μαύρης ή κυανής αποχρώσεως ή με μελάνι των ιδίων αποχρώσεων, δίπλα στο ονοματεπώνυμο κάθε υποψηφίου. Σταυρός προτιμήσεως που σημειώνεται με διαφορετικό τρόπο θεωρείται ότι δεν είναι γραμμένος και η εγκυρότητα του ψηφοδελτίου ελέγχεται, σύμφωνα με τη διάταξη της περιπτώσεως γ του άρθρου 65". Εξάλλου, κατά το άρθρο 65 : "Εκτός από τις περιπτώσεις ακυρότητας που προβλέπουν οι παρ. 3 του άρθρου 62 και 2 του άρθρου 64, το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο μόνον στις ακόλουθες περιπτώσεις : α) αν έχει σχήμα ή διαστάσεις που διαφέρουν κατά τρόπο εμφανή απ` αυτά που ορίζει η απόφαση την οποία προβλέπει το άρθρο 62 παρ. 2, β) αν έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει κατά τρόπο εμφανή από αυτό που ορίζεται στις παραγρ. 1 και 3 του άρθρου 62, γ) αν έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας, δ) . . . ".

5. Επειδή, με τις ανωτέρω διατάξεις ορίζονται περιοριστικά οι λόγοι ακυρότητας των ψηφοδελτίων σε αρμονία με τη θεμελιώδη συνταγματική αρχή της λαϊκής κυριαρχίας που αξιώνοντας την ανάδειξη των αρχών των Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με καθολική ψηφοφορία (άρθρ. 102 § 2 Συντ.) επιβάλλει κατ' αρχήν το σεβασμό της βούλησης του εκλογέα, όπως εκδηλώθηκε κατά την ψηφοφορία. Εξ άλλου, όπως συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 64 και 65 του π.δ/τος 410/1995 "Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας" (Α' 231) σημεία, λέξεις, στίγματα, φράσεις, σχισίματα, αναδιπλώσεις, κηλίδες καθώς επίσης και σταυροί προτιμήσεως μπορεί να επιφέρουν ακυρότητα του ψηφοδελτίου εάν θεωρηθεί ότι αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα με τα οποία παραβιάζεται η συνταγματική αρχή της μυστικότητας της ψηφοφορίας, εάν δηλαδή κριθεί ότι η ύπαρξη των ανωτέρω σημείων, στιγμάτων, σχισιμάτων κ.λπ. καταλείπει την δυνατότητα να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως ο εκλογέας που ψήφισε με το συγκεκριμένο ψηφοδέλτιο. Κατά την εκδίκαση δε των σχετικών με το κύρος των δημοτικών και κοινοτικών εκλογών διαφορών, τα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια κρίνουν αν, στην συγκεκριμένη περίπτωση, τα παραπάνω σημεία αποτελούν ή όχι διακριτικά γνωρίσματα με βάση τα διδάγματα της λογικής και της κοινής πείρας και λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε συνθήκες υπό τις οποίες τελεί ο εκλογέας, το είδος του σημείου, την θέση του, τον τρόπο χαραξέως και προκειμένου για σταυρούς προτιμήσεως το πάχος ή το χρώμα του για να συναγάγουν αν το εκάστοτε αμφισβητούμενο σημείο έχει τεθεί τυχαία ή σκόπιμα. Η κρίση αυτή του δικαστηρίου περί διακριτικού γνωρίσματος είναι πραγματική και δεν υπόκειται, για τον λόγο αυτό, σε αναιρετικό έλεγχο (βλ. Σ.Ε. 2292, 2294/1991 1816/1992, 4394/1995, 914/2000).

6. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση σχετικά με εννέα ψηφοδέλτια του συνδυασμού "ΚΑΘΑΡΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ" αναφέρεται ότι ο ήδη αναιρεσιών ισχυρίζεται ότι : "1) Στο 246 εκλογικό τμήμα το με αύξοντα αριθμό 315 ψηφοδέλτιο έχει χαρακτηριστικό σκίσιμο στη μέση και το με αύξοντα αριθμό 3 ψηφοδέλτιο ειδικό σκίσιμο δέκα εκατοστών σε όλο το μήκος του και ότι τα γνωρίσματα αυτά έχουν τεθεί προκειμένου να παραβιασθεί το απόρρητο της ψηφοφορίας. Από τη θεώρηση των προαναφερομένων ψηφοδελτίων το Δικαστήριο κρίνει ότι αυτά δε φέρουν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας. Και τούτο, γιατί το σκίσιμο που φέρουν τα με αύξοντα αριθμό 315 και 3 ψηφοδέλτια, λόγω της θέσης και της μορφής τους, προκλήθηκαν το μεν πρώτο προφανώς κατά την αποσφράγιση του φακέλου, στον οποίο είχε τεθεί, το δε δεύτερο κατά την κατασκευή του (τεμαχισμό των ψηφοδελτίων). 2) Το με αύξοντα αριθμό 199 ψηφοδέλτιο φέρει χαρακτηριστικό τσαλάκωμα στο μέσο αυτού και σκίσιμο σε όλο το πλάτος του. Από τη θεώρηση του προαναφερομένου ψηφοδελτίου το Δικαστήριο κρίνει ότι το χαρακτηριστικό τσαλάκωμα και σκίσιμο που φέρει στο μέσο της εμπρόσθιας όψης του το ψηφοδέλτιο αυτό δεν προκλήθηκε κατά την ψηφοφορία, αλλά μετά το πέρας της διαλογής, κατά τη δεματοποίηση των ψηφοδελτίων, δεδομένου ότι ο αντιπρόσωπος του συνδυασμού του ενισταμένου δεν υπέβαλε σχετική ένσταση κατά του κύρους του ψηφοδελτίου αυτού, αν και παρευρισκόταν στο εκλογικό τμήμα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας διαλογής. 3) Το με αύξοντα αριθμό 24 ψηφοδέλτιο φέρει έντονο ρύπο. Από τη θεώρηση του προαναφερομένου ψηφοδελτίου το Δικαστήριο κρίνει ότι ο ρύπος αυτός, λόγω της θέσης και της έκτασής του, προκλήθηκε τυχαία κατά τη χρήση του ψηφοδελτίου από τον εκλογέα ή από τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής. 4) Το με αύξοντα αριθμό 242 ψηφοδέλτιο φέρει εμφανές σκίσιμο δύο εκατοστών στο επάνω μέρος του, το με αύξοντα αριθμό 231 ψηφοδέλτιο φέρει χαρακτηριστικό σκίσιμο δύο εκατοστών στο επάνω αριστερό μέρος του. Από τη θεώρηση των προαναφερομένων ψηφοδελτίων

το Δικαστήριο κρίνει ότι τα σκισίματα που φέρουν δεν αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα κατά την έννοια του νόμου, αφού αυτά προκλήθηκαν το μεν πρώτο, λόγω της θέσης και της μορφής του, προφανώς κατά την αποσφράγιση του φακέλου, στον οποίο είχε τεθεί, το δε δεύτερο δεν προκλήθηκε κατά την ψηφοφορία, αλλά μετά το πέρας της διαλογής, κατά τη δεματοποίηση των ψηφοδελτίων, δεδομένου ότι ο αντιπρόσωπος του συνδυασμού του ενισταμένου δεν υπέβαλε σχετική ένσταση κατά του κύρους του ψηφοδελτίου αυτού, αν και παρευρισκόταν στο εκλογικό τμήμα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας διαλογής (γεγονός που βεβαιώνεται με την υπογραφή του στην οικεία θέση των πρακτικών της εφορευτικής επιτροπής). 5) Ο ισχυρισμός του ενισταμένου ότι ένα λευκό ψηφοδέλτιο είχε τεθεί εντός του φακέλου είτε μαζί με το με αύξοντα αριθμό 119 ψηφοδέλτιο είτε μαζί με το με αύξοντα αριθμό 224 ψηφοδέλτιο, είναι αβάσιμος, διότι το λευκό ψηφοδέλτιο που πράγματι βρέθηκε στο πακέτο των έγκυρων ψηφοδελτίων του καθ' ου η ένσταση συνδυασμού μεταξύ των προαναφερομένων ψηφοδελτίων αποτελεί προφανώς ένα από τα μη χρησιμοποιηθέντα λευκά ψηφοδέλτια του εκλογικού αυτού τμήματος, ενόψει μάλιστα της μη διαδοχικής αρίθμησης των εν λόγω ψηφοδελτίων και της έλλειψης σχετικής σημείωσης του Προέδρου της εφορευτικής επιτροπής επ' αυτών. 6) Το σημάδι από μπλέ στυλό που φέρει το με αύξοντα αριθμό 325 ψηφοδέλτιο, δεν τέθηκε από τον εκλογέα προκειμένου να αποτελέσει διακριτικό γνώρισμα, όπως αβασίμως προβάλλεται με την ένσταση, αλλά προκλήθηκε τυχαία, από αδέξια κίνηση του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής, κατά την αρίθμηση του ψηφοδελτίου, λαμβανομένων υπόψη, αφενός της ομοιότητας της απόχρωσης της μελάνης με αυτή με την οποία τέθηκε η υπογραφή του Προέδρου της εφορευτικής επιτροπής και αφετέρου ότι ο αντιπρόσωπος του συνδυασμού του ενισταμένου δεν υπέβαλε σχετική ένσταση κατά του κύρους του ψηφοδελτίου αυτού, αν και παρευρισκόταν στο εκλογικό τμήμα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας διαλογής (γεγονός που βεβαιώνεται με την υπογραφή του στην οικεία θέση των πρακτικών της εφορευτικής επιτροπής)." Με την κρίση του αυτή βάσει της οποίας κρίθηκαν έγκυρα τα προαναφερθέντα ψηφοδέλτια του συνδυασμού «ΚΑΘΑΡΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ», αφού εξετάστηκαν, κατ' αρχήν, χωριστά για κάθε ένα από τα εννέα ψηφοδέλτια, όλες οι περιπτώσεις πλημμελειών, τις οποίες είχε προβάλει ο αναιρεσείων με την ένστασή του, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Κομοτηνής ορθώς ερμήνευσε και εφήρμοσε το νόμο. Ως εκ τούτου, προβάλλεται αβασίμως ότι η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση είναι ανατιολόγητη ως προς τα εννέα αυτά ψηφοδέλτια. Εξάλλου, είναι απαράδεκτος ο λόγος αναιρέσεως με τον οποίον προβάλλεται εσφαλμένη εκτίμηση των τυχόν πλημμελειών αυτών των ψηφοδελτίων, γιατί μ' αυτόν πλήττεται η ανέλεγκτη περιπραγμάτων κρίση του δικάσαντος δικαστηρίου της ουσίας.

7. Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 259 του ως άνω Κ.Δ.Δικ. ορίζεται: " Εξουσία του δικαστηρίου – Απόφαση. 1. Αν το δικαστήριο διαπιστώσει παράβαση του νόμου ή ουσιαστικές πλημμέλειες : α) κατά τη διεξαγωγή της εκλογής, ή β) κατά την ανακήρυξη των συνδυασμών των υποψηφίων που έχουν δηλωθεί, ή γ) κατά την ανακήρυξη των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών, καθώς και των υποψηφίων κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, ακυρώνει ή τροποποιεί, κατά περίπτωση, την πράξη με την οποία εξάγεται το αποτέλεσμα της συγκεκριμένης εκλογής ή την πράξη με την οποία γίνεται η σχετική ανακήρυξη. Στην ακύρωση της πράξης προβαίνει το δικαστήριο μόνο αν η νομική ή ουσιαστική πλημμέλεια αυτή είναι δυνατόν να ασκήσει επιρροή στο συνολικό εκλογικό αποτέλεσμα. Η ακύρωση μπορεί να αφορά ολόκληρη την εκλογή ή μόνο την αρχική ή μόνο την επαναληπτική εκλογή, στα εκλογικά τμήματα τα οποία αφορά το αντικείμενο της ένστασης. 2. .. 3. Μετά την έκδοση όλων των οριστικών αποφάσεων που αφορούν τον κάθε οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης και εν όψει του

εκλογικού αποτελέσματος του συγκεκριμένου οργανισμού, όπως διαμορφώνεται με τις αποφάσεις αυτές, το δικαστήριο ανακηρύσσει τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς, καθώς και τους υποψηφίους που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης."

8. Επειδή στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται ότι με την από 19.10.2002 ένστασή του ο ήδη αναιρεσείων προβάλλει τα εξής : "Οι εκλογές που έγιναν στις 13.10.2002 στα 244, 245, 246, 247 και 248 εκλογικά τμήματα της Κοινότητας Κέχρου για την ανάδειξη κοινοτικής αρχής, πρέπει να ακυρωθούν λόγω των παραβάσεων της εκλογικής νομοθεσίας, που έγιναν κατά την διεξαγωγή τους. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι : Στο 248ο εκλογικό τμήμα η με Ειδικό Εκλογικό Αριθμό (Ε.Ε.Α.) 4505962000140, η οποία φέρεται ότι ψήφισε κατά τις εκλογές της 13ης Οκτωβρίου 2002, στην πραγματικότητα δεν ψήφισε η ίδια, αλλά διαφορετικό πρόσωπο κάνοντας χρήση είτε της ταυτότητάς της ή άλλου επιτρεπτού δημοσίου εγγράφου, αφού αυτή είναι μόνιμη κάτοικος Τουρκίας και κατά την ημέρα διεξαγωγής των εκλογών βρισκόταν εκεί. Στο 247ο εκλογικό τμήμα : α) ο με Ε.Ε.Α. 4505979000124, ο οποίος φέρεται ότι ψήφισε κατά τις εκλογές της 13ης Οκτωβρίου 2002, στην πραγματικότητα δεν ψήφισε ο ίδιος, αλλά διαφορετικό πρόσωπο κάνοντας χρήση είτε της ταυτότητάς του ή άλλου επιτρεπτού δημοσίου εγγράφου, αφού αυτός υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία και κατά την ημέρα των εκλογών βρισκόταν στη μονάδα του, β) ο με Ε.Ε.Α. 4505975000423, ο οποίος φέρεται ότι ψήφισε κατά τις εκλογές της 13ης Οκτωβρίου 2002, στην πραγματικότητα δεν ψήφισε ο ίδιος, αλλά διαφορετικό πρόσωπο κάνοντας χρήση είτε της ταυτότητάς του ή άλλου επιτρεπτού δημοσίου εγγράφου, αφού αυτός κατά την ημέρα των εκλογών δεν μετακινήθηκε, καθόσον πάσχει από μόνιμη διανοητική καθυστέρηση και γ) η παρανόμως ψήφισε στο εκλογικό αυτό τμήμα και ενδεχομένως διπλοψήφισε, αφού δεν είναι εγγεγραμμένη στον οικείο εκλογικό κατάλογο και ψήφισε με πιστοποιητικό που της χορηγήθηκε από παραδρομή, δεδομένου ότι αυτή έχει μεταδημοτεύσει και είναι ήδη εγγεγραμμένη στα δημοτολόγια του Δήμου Ορφέα Έβρου. Στο 246ο εκλογικό τμήμα η με Ε.Ε.Α. 450597400075 και με αριθμό δημοτολογίου 724/4 αντίστοιχα, οι οποίες φέρονται ότι ψήφισαν κατά τις εκλογές της 13ης Οκτωβρίου 2002, στην πραγματικότητα δεν ψήφισαν οι ίδιες, αλλά διαφορετικά πρόσωπα κάνοντας χρήση είτε των ταυτοτήτων τους ή άλλων επιτρεπτών δημοσίων εγγράφων, αφού αυτές είναι μόνιμοι κάτοικοι Τουρκίας και βρίσκονταν εκεί κατά την ημέρα διεξαγωγής των εκλογών. Προς απόδειξη των παραπάνω ισχυρισμών του ο ενιστάμενος προσκομίζει και επικαλείται : 1) τις 28460, 28461 και 28462/12.11.2002 ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον της συμβολαιογράφου Κομοτηνής, Μαρίας Γερμανλή – Ιωαννίδου, των οι οποίες λήφθηκαν προαποδεικτικώς και δεν αποτελούν νόμιμα αποδεικτικά μέσα κατά την διαδικασία εκδίκασης των εκλογικών διαφορών (βλ. άρθρο 257 παρ. 3 του Κ. Διοικ. Δικ.), 2) την 1487/11.11.2002 υπηρεσιακή βεβαίωση του Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών Ροδόπης, Στυλιανού Γαλιατσάτου, σύμφωνα με την οποία ο στρατιώτης που υπηρετεί στο 591 Τ.Π., δεν ψήφισε κατά τις Νομαρχιακές και Δημοτικές εκλογές της 13ης και 20ης Οκτωβρίου 2002, διότι δεν του χορηγήθηκε άδεια λόγω υπηρεσιακών αναγκών και 3) τις νομίμως μεταφρασμένες από την τουρκική στην ελληνική γλώσσα 30110, 30111 και 30112/6.11.2002 πράξεις του συμβολαιογράφου Προύσας, Σουλεϊμάν Μπατμάν, οι οποίες περιέχουν μαρτυρικές καταθέσεις των που δεν πληρούν τους όρους του νόμου (βλ. άρθρο 257 παρ. 3 του Κ. Διοικ. Δικ.) και, ως εκ τούτου, δεν δύνανται να ληφθούν υπόψη από το Δικαστήριο. Περαιτέρω, επικαλείται το περιεχόμενο των μαρτυρικών καταθέσεων ενώπιον του Δικαστηρίου των : 1).....οι οποίοι δήλωσαν τα ακόλουθα : 1) ο πρώτος ότι : «Ήμουν εκλογικός αντιπρόσωπος συνδυασμού και βρισκόμουν μέσα στο 247 εκλογικό τμήμα από τις 11.00 έως τις

17.00 η ώρα, στη βάρδιά μου δεν είδα τον να έρθει να ψηφίσει, μετά από μένα ανέλαβε ο ο οποίος, όπως μου είπε μετά, ούτε αυτός τον είδε να έρχεται να ψηφίσει, δεν μπορώ να ξέρω αν λόγω πολυκοσμίας δεν τον πρόσεξε.» 2) ο δεύτερος ότι : «Η βάρδιά μου στο παραπάνω εκλογικό τμήμα, ως εκλογικού αντιπροσώπου, ήταν από 05.00 έως 11.00 και από 17.00 έως 19.00, στο διάστημα αυτό δεν είδα τον να προσέρχεται για να ψηφίσει. Είμαι σίγουρος ότι δεν ψήφισε γιατί ήταν άρρωστος, όπως είχα ακούσει, και πιστεύω ότι κάποιος άλλος, που δεν γνωρίζω, ψήφισε γι' αυτόν.» 3) ο τρίτος ότι : «Βρισκόμουν στο 248 εκλογικό τμήμα όλη την ημέρα και είμαι σίγουρος ότι δεν είδα την κυρία να έρχεται να ψηφίσει, καθώς όλοι γνωρίζουμε ότι αυτή είναι πλέον κάτοικος Τουρκίας, κατοικεί στην Προύσα και άκουσα ότι δύο κάτοικοι Προύσας βεβαιώνουν ότι ήταν εκεί στις 13.10.02. Επίσης, ο μου είπε ότι δεν πήγε να ψηφίσει, και στο τέλος διαπιστώσαμε όλοι ότι δεν φάνηκε καθόλου στο εκλογικό τμήμα και στο χωριό. Την γνωρίζω καλά γιατί έχουμε την ίδια περίπου ηλικία και είμαστε από το ίδιο χωριό.» 4) ο τέταρτος ότι : «Βρισκόμουν έξω από το σχολείο όλη την ημέρα, λίγη ώρα μετά την έναρξη της ψηφοφορίας, μπορεί να έφυγα μόνο για λίγα λεπτά, και δεν είδα τιςκαι να έρχονται να ψηφίσουν, εγώ δεν ήμουν μέσα στο εκλογικό κατάστημα, αλλά μου είπε ο ο οποίος ήταν μέσα, ότι δεν τις είδε να ψηφίζουν. Στο χωριό όλοι γνωριζόμαστε μεταξύ μας και τις κυρίες αυτές δεν τις είδε κανείς εκείνη την ημέρα, τουλάχιστον η Κιεδήρ Χατιτζέ δεν μπορεί να ήρθε και να μην την είδα, γιατί είμαστε από γειτονικούς οικισμούς και την γνωρίζω καλά. Κάποιος άλλος ψήφισε αντί αυτής με ένορκη βεβαίωση του Προέδρου της Κοινότητας.» και 5) ο πέμπτος ότι : «Όλη την ημέρα, από τις 6.30 το πρωί, ήμουν έξω από το εκλογικό τμήμα, λίγα λεπτά μόνο μπορεί να έφυγα, γνωρίζω τον είναι φαντάρος και δεν ήρθε να ψηφίσει, κάποιος άλλος ψήφισε γι' αυτόν, φαίνεται και από τον εκλογικό κατάλογο ότι δεν σβήστηκε το όνομά του. Επίσης, γνωρίζω ότι η δεν είναι δημότης Κέχρου εδώ και έξι μήνες, έχει πάρει μεταδημότευση στο Δήμο Ορφέα και κατοικεί στο Σιδηροχώρι Έβρου και παρόλα αυτά πήρε βεβαίωση από την Κοινότητα και ψήφισε εδώ με αριθμό δημοτολογίου πάνω από το 6.000, ενώ η Κοινότητα Κέχρου αριθμεί 1.500 οικογενειακές μερίδες.»

9. Επειδή, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κρίθηκε ότι οι ως άνω ισχυρισμοί θα πρέπει να απορριφθούν ως αλυσιτελείς, «διότι ούτε από τα στοιχεία της δικογραφίας, ούτε από τη διαδικασία στο ακροατήριο δημιουργήθηκαν στο Δικαστήριο βάσιμες αμφιβολίες ότι το συνολικό αποτέλεσμα της ψηφοφορίας θα ήταν διαφορετικό, αν δεν συνέβαιναν οι προαναφερόμενες παραβάσεις και πλημμέλειες (διπλοψηφία, προσέλευση στην κάλπη άλλου προσώπου αντί του νομίμου εκλογέα), ώστε να προβεί στην μερική ή ολική ακύρωση της εκλογής. Και τούτο γιατί ο ενιστάμενος, εκτός από τα στοιχεία που στοιχειοθετούσαν κατά την άποψή του τις εκλογικές παραβάσεις, δεν επικαλέστηκε ούτε απέδειξε πραγματικά περιστατικά, ενέργειες ή ιδιότητες προσώπων, που συνδέονται με αυτές, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι οι εν λόγω παραβάσεις επέδρασαν ουσιωδώς στην έκβαση του εκλογικού αποτελέσματος, ενόψει μάλιστα και της συνταγματικώς κατοχυρωμένης μυστικότητας της ψηφοφορίας». Η αιτιολογία, όμως, αυτή της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης δεν είναι ορθή, διότι οι προπαρατεθέντες ισχυρισμοί του ήδη αναιρεσειόντος, αναφερόμενοι σε έξι εκλογείς ασκήσαντες παρανόμως το εκλογικό τους δικαίωμα, λόγω της κατά τα άνω διαφοράς των ψήφων μεταξύ των δύο συνδυασμών (τέσσερις ψήφοι), ήσαν λυσιτελείς. Έπρεπε, επομένως, το Δικαστήριο, αφού προβεί σε εκτίμηση των προαναφερομένων αποδεικτικών στοιχείων, να εκφέρει στη συνέχεια αιτιολογημένη κρίση σχετικά με το αν στοιχειοθετήθηκαν ή όχι, στην συγκεκριμένη περίπτωση, οι προβληθείσες με την ένσταση εκλογικές παραβάσεις. Για τον λόγο δε αυτό, βάσιμως προβαλλόμενο, πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση και ν' αναιρεθεί η προσβαλλόμενη

απόφαση, των λοιπών ισχυρισμών του αναιρεσιόντος απορριπτομένων ως αλυσιτελών, η δε υπόθεση, η οποία χρειάζεται διευκρίνιση, πρέπει ν' αναπεμφθεί στο δικάσαν Δικαστήριο για να προβεί σε νέα κρίση σύμφωνα με όσα έχουν εκτεθεί πιο πάνω.

10. Επειδή, ενόψει των συνθηκών της υποθέσεως το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να συμφηφισθεί η δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται την αίτηση.

Αναιρεί εν μέρει, κατά το αιτιολογικό, την υπ' αριθμ. 274/2002 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Κομοτηνής.

Αναπέμπει την υπόθεση στο δικάσαν Πρωτοδικείο για να προβεί σε νέα κρίση σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο αιτιολογικό της αποφάσεως.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου και

Συμφηφίζει μεταξύ των διαδίκων την δικαστική δαπάνη.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 12 Μαΐου 2003 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 6ης Νοεμβρίου 2003.

Ο Πρόεδρος του Γ` Τμήματος

Η Γραμματέας του Γ` Τμήματος

Γ. Σταυρόπουλος

Δ. Μουζάκη